

✧ Texty na tento týden – Ž 9:8–11.14–21; Ž 82; Ž 101; Ž 146; Př 10:4; Př 13:23.25; 30:7–9

✧ Základní verš

„Dopomozte nuznému a sirotkovi k právu, poníženému a chudému zjednejte spravedlnost, pomozte vyváznout nuznému ubožáku, svévolným ho vytrhněte z rukou!“ (Ž 82:3.4)

Knihy Žalmy a Přísloví popisují nejen zkušenosti prožité v souvislosti s uctíváním Boha a různými náboženskými aktivitami, ale také s tím, jak člověk prožívá každodenní život. Zatímco kniha Přísloví nabízí širokou škálu moudrých poučení, která se týkají vztahů, rodiny, ale i podnikání a vedení lidí, Žalmy jsou sbírkou písní, které popisují různé citové a duchovní zkušenosti od nářků plných bolesti po radostné chvály – a také všechno mezi tím. Můžeme si tedy uvědomit, že naše víra ovlivňuje každou oblast našeho života, protože Bohu záleží na všem, co prožíváme.

Současně však platí, že uvažujeme-li upřímně o tomto hříchem poznamenaném světě, nemůžeme přehlédnout nespravedlnost, která je hlubokou zkušeností lidských bytostí. Nespravedlnost je v Písmu charakterizována jako něco, o čem Bůh nejen ví, ale snaží se ji i napravit nebo alespoň zmírnit. Právě Hospodin je nadějí zoufalých lidí, lidí v bezvýchodné situaci.

I když se v rozsahu této lekce můžeme jen zčásti dotknout toho, co knihy Žalmy a Přísloví o daném tématu říkají, možná vás naše studium inspiruje k tomu, abyste byli aktivnějšími (a iniciativnějšími) v uspokojování potřeb chudých, utlačovaných a slabých, kterých je kolem nás vždy dost a kterým jsme povinni pomáhat.

✧ Týden ve zkratce:

- Žalmy – písně naděje pro utlačované
- „Bože, povstaň, rozsud' zemi...!“
- Královské sliby
- Chození s Bohem
- Přísloví – projevy milosrdenství
- Podněty k zamyšlení

NE 21. července – Žalmy – písně naděje pro utlačované

Ž 9:10.11 „¹⁰Hospodin je zdeptanému nedobytným hradem, v dobách soužení je hradem nedobytným. ¹¹V tebe necht' doufají, kdo znají tvé jméno. Vždyť ty, kdo se dotazují po tvé vůli, neopouštíš, Hospodine.“

Ž 9:8-21 „⁸Hospodin však bude trůnit věčně, soudnou stolicí má připravenou. ⁹Rozsoudí svět spravedlivě, povede při národů dle práva. ¹⁰Hospodin je zdeptanému nedobytným hradem, v dobách soužení je hradem nedobytným. ¹¹V tebe necht' doufají, kdo znají tvé jméno. Vždyť ty, kdo se dotazují po tvé vůli, neopouštíš, Hospodine. ¹²Pějte žalmy Hospodinu, který na Sijónu trůní, oznamujte mezi lidmi jeho skutky. ¹³Za prolitou krev k odpovědnosti volá, pamatuje na ni, na úpění ponížených nezapomněl. ¹⁴Hospodine, smiluj se nade mnou, pohleď, jak mě ponižují ti, kteří mě nenávidí, smiluj se ty, jenž mě zvedáš z bran smrti! ¹⁵O všech chvályhodných činech tvých chci vypravovat v branách sijónské dcery, budu jásat nad tím, žes mě spasil. ¹⁶Pronárody klesly do pastí, již udělaly, v síti, kterou nastražily, uvízla jim noha. ¹⁷Hospodin tu zřejmě zjednal právo: svévolník uvízl v léčce přichystané vlastní rukou. – Higgájón. ¹⁸Do podsvětí se navrátí svévolníci, všechny pronárody, jež na Boha zapomněly. ¹⁹Ubožák však nikdy neupadne v zapomnění; naděje ponížených nikdy neztroskotá. ²⁰Povstaň, Hospodine, ať si člověk nezakládá na své moci ať už pronárody stanou před tvým soudem! ²¹Hospodine, zdrť je strachem, ať si pronárody uvědomí, že jsou jenom lidé.“

PO 22. července – „Bože, povstaň, rozsud’ zemi...!“

Ž 82:1-4 „¹Pro Asafa. V shromáždění bohů postavil se Bůh, vykoná soud mezi bohy: ²„Dlouho ještě chcete soudit proti právu, stranit svévolníkům? ³Dopomozte nuznému a sirotkovi k právu, ponížnému a chudému zjednejte spravedlnost, ⁴pomozte vyváznout nuznému ubožáku, svévolným ho vytrhněte z rukou!““

Ž 82:5-8 „⁵Nic nevědí, nic nechápou, chodí v tmách, a celá země v základech se hroučí. ⁶„Ač jsem řekl: ‚Jste bohové, všichni jste synové Nejvyššího,‘ ⁷zemřete též jako jiní lidé, padnete tak jako každý vladař.“ ⁸Bože, povstaň, rozsud’ zemi, dědičně ti patří všechny pronárody!“

ÚT 23 července – Královské sliby

Ž 101:5-7 „⁵Kdo pomlouvá bližního, toho umlčím. Kdo má pyšné oči a naduté srdce, toho nestrpím. ⁶Vyhlednu si v zemi věrné lidi, aby se mnou přebývali. Kdo jde bezúhonnou cestou, ten bude v mých službách. ⁷Nesmí přebývat v mém domě, kdo zálučně jedná. Kdo proradně mluví, na oči mi nesmí.“

Ž 101:1-4.8 „¹Davidův. Žalm. O milosrdenství a soudu chci zpívat, tobě, Hospodine, propěvovat žalmy. ²Obezřetně půjdu bezúhonnou cestou. Kdy už ke mně přijdeš? Budu žít v bezúhonnosti srdce ve svém domě: ³Nebude mi vzorem, co ničemník páchá. Nenávídím, co dělají odpadlíci, nepropadnu tomu. ⁴At mi je vzdálena neupřímnost srdce, nechci mít nic se zlem. ... ⁸Každé ráno budu umlčovat všechny svévolníky v zemi, a tak vymýtím z Hospodinova města všechny pachatele ničemnosti.“

ST 24. července – Chození s Bohem

Ž 146:5-9 „⁵Blaze tomu, kdo má ku pomoci Boha Jákobova, kdo s nadějí vzhlíží k Hospodinu, svému Bohu, ⁶jenž učinil nebesa i zemi s mořem a vším, co k nim patří, jenž navěky zachovává věrnost. ⁷Utíštěným dopomáhá k právu, hladovým chléb dává. Hospodin osvobozuje vězně. ⁸Hospodin otvírá oči slepým, Hospodin sehnuté napřimuje, Hospodin miluje spravedlivé. ⁹Hospodin ochraňuje ty, kdo jsou bez domova, ujímá se sirotka i vdovy, svévolným však mate cestu.“

Ž 146:1-4.10 „¹Haleluja. Chval, duše má, Hospodina! ²Hospodina budu chválit po celý svůj život, svému Bohu zpívat žalmy, co živ budu. ³Nedoufejte v knížata, v člověka, u něhož záchrany není. ⁴Jeho duch odchází, on se vrací do své země, tím dnem berou za své jeho plány. ... ¹⁰Hospodin bude kralovat věčně, Bůh tvůj, Sijóne, po všechna pokolení. Haleluja.“

ČT 25. července – Přísloví – projevy milosrdenství

Př 22:22.23 „²²Neodírej nuzného, vždyť nic nemá, po utištěném nešlapej v bráně. ²³Neboť jejich spor povede Hospodin, uchvátí život jejich uchvatitelům.“

Př 8:15.16 „¹⁵Skrze mne kralují králové a vydávají spravedlivá nařízení vládcí, ¹⁶skrze mne velí velitelé a všichni urození soudí spravedlivě.“

Př 10:4 „Zchudne, kdo pracuje zahálčivou dlaní, kdežto pilné jejich ruka obohatí.“

Př 13:23.25 „²³Úhor dává chudým mnoho pokrmu, ale bývá ničen bezprávím. ²⁴Kdo šetří hůl, nenávidí svého syna, kdežto kdo jej miluje, trestá ho včas. ²⁵Spravedlivý se nají dosyta, kdežto břicho svévolníků trpí nedostatkem.“

Př 14:5.25.31 „⁵Spolehlivý svědek nelže, kdežto křivý svědek šíří lži.

²⁵Pravdivý svědek druhé vysvobodí, kdežto lstivý šíří lži.

³¹Kdo utiskuje nuzného, tupí toho, kdo jej učmil, kdežto ctí ho ten, kdo se nad ubožákem slitovává.“

Př 15:15.16 „¹⁵Všechny dny utištěného jsou zlé, kdežto kdo je dobré myslí, má hody každodenně. ¹⁶Je lépe mít málo a bát se Hospodina, než mít velký poklad a s ním neklid.“

Př 16:8.11-13 „⁸Lepší je maličko se spravedlností než mnoho výtěžků s bezprávím. ... ¹¹Vahadla i správné misky patří Hospodinu, všechna závaží jsou jeho dílem. ¹²Králům se hnuší svévolně jednat, vždyť spravedlnost upevňuje trůn. ¹³Králové mají zalíbení ve spravedlivých rtech, a toho, kdo mluví přímo, milují.“

Př 17:15 „Prohlásit svévolníka za spravedlivého a spravedlivého za svévolníka, to obojí je Hospodinu ohavností.“

Př 19:15-17 „¹⁵Lenost uvede do mrákor; zahálčivá duše bude hladovět. ¹⁶Kdo zachovává příkázání, stráží svůj život, země, kdo jeho cestami zhrdá. ¹⁷Hospodinu půjčuje, kdo se nad nuzným smilovává, on mu odplatí jeho dobročinnost.“

Př 20:23 „Dvojí závaží je Hospodinu ohavností, falešné váhy nejsou nic dobrého.“

Př 21:28 „Lživý svědek zahyne, ale muž, který vypoví, co slyšel, bude mít poslední slovo.“

Př 22:2 „Boháč a chudák se střetávají, Hospodin učinil oba.“

Př 28:14-16 „¹⁴Blaze člověku, který se stále bojí Boha, ale kdo zatvrdí své srdce, upadne do neštěstí. ¹⁵Řvoucí lev a sápadající se medvěd je svévolný vladař nad nuzným lidem. ¹⁶Vévoda bez rozumu znamená mnoho útisku. Kdo nenávidí ziskost, bude dlouho živ.“

Př 30:7-9 „⁷O dvě věci tě prosím; neodpírej mi je, dřívě než umřu: ⁸Vzdal ode mne šálení a lživé slovo, nedávej mi chudobu ani bohatství! Opatřuj mě chlebem podle mé potřeby, ⁹tak abych přesyacen neselhal a neřekl: ‚Kdo je Hospodin?‘ ani abych z chudoby nekradl a nezneuctil jméno svého Boha.“

PÁ 26. července – Podněty k zamyšlení

Přečtěte si 73. kapitulu „Davidovo stáří“ z knihy Na úsvitu dějin. Pokud máte možnost, přečtěte si také kapitulu „Soud v žalmech“ v knize C. S. Lewise Úvahy nad žalmy (Návrat domů, Praha 1999, 2015).

„Davidovy žalmy přecházejí z hlubin viny a sebeodsouzení k nejdůvěrnějšímu společenství s Bohem. Jeho životní příběh ukazuje, že hřích přináší jen hanbu a nesnáze, ale také zvětšuje, že Boží láska a milosrdenství dosáhnou i do těch nejhlubších hlubin. Víra pozvedne člověka, který činí pokání, aby prožíval přijetí za Božího syna nebo dceru!“ (PP 754; NUD 371)

O moudrosti v knize Přísloví: „Tyto principy podmiňují dobré fungování společnosti, světských i náboženských organizací. Právě tato moudrá pravidla chrání náš majetek i život. Za všechno, co umožňuje vzájemnou důvěru a spolupráci, vděčí svět Božímu zákonu, který je uveden v Božím slově a který je – i když značně zastřeně a téměř nezatelně – zapsán v srdcích lidí.“ (Ed 137; VYCH 82)

Otázky k rozhovoru

1. Jakým způsobem a v jakých oblastech vnímáte sami sebe jako ty, kteří mají vliv na druhé? Jak můžete být v této oblasti svého života nositeli spravedlnosti a milosrdenství?

2. Uvažujte o společenské struktuře naší společnosti. Jak můžete v rámci stávajícího systému pracovat ve prospěch zlepšení osudu lidí v nouzi?

3. Proč jsou principy spravedlnosti a poctivosti tak důležité pro budování silné společnosti?

4. Kniha Přísloví se zaměřuje na moudrost, která nám umožní žít lepším životem. Co vám toto poznání říká o tom, jaký je Bůh?

